

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. kovo 9 d.¹

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Socialinė politika — Vienodas požiūris užimtumo ir profesinėje srityje — Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencija — 5 ir 27 straipsniai — Direktyva 2000/78/EB — 7 straipsnis — Sustiprinta neįgalių darbuotojų pagal darbo sutartį apsauga atleidimo iš darbo atveju — Tokios neįgalių valstybės tarnautojų apsaugos nebuvimas — Bendrasis vienodo požiūrio principas“

Byloje C-406/15

dėl *Varhoven administrativen sad* (Vyriausiasis administracinis teismas, Bulgarija) 2015 m. liepos 16 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2015 m. liepos 24 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Petya Milkova

prieš

Izpalnitelen direktor na Agentsiata za privatizatsia i sledprivatizatsionen kontrol,

dalyvaujant

Varhovna administrativna prokuratura,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininkas M. Ilešič, teisėjai A. Prechal (pranešėja), A. Rosas, C. Toader ir E. Jarašiūnas,

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— Bulgarijos vyriausybės, atstovaujamos D. Drambozova ir E. Petranova,

— Europos Komisijos, atstovaujamos D. Martin ir D. Roussanov,

susipažinęs su 2016 m. spalio 27 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

¹ — Proceso kalba: bulgarų.

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvos 2000/78/EB, nustatančios vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus (OL L 303, 2000, p. 16; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 4 t., p. 79), 4 ir 7 straipsnių išaiškinimo ir dėl Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos, kuri Europos bendrijos vardu buvo patvirtinta 2009 m. lapkričio 26 d. Tarybos sprendimu 2010/48/EB (OL 23, 2010, p. 35, toliau – JT konvencija), 5 straipsnio 2 dalies.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Petya Milkova ir *Izpalnitelen direktor na Agentsiata za privatizatsia i sledprivatizatsionen kontrol* (Privatizavimo ir kontrolės po privatizavimo agentūros vykdytysis direktorius, Bulgarija) (toliau – agentūra) dėl suinteresuotosios atleidimo iš darbo.

Teisinis pagrindas

Tarptautinė teisė

- 3 JT konvencijos 1 straipsnyje nustatyta:

„Šios Konvencijos tikslas – įtvirtinti [skatinti], ginti ir užtikrinti visų neįgaliųjų galimybes visapusiškai ir lygiateisiškai naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, taip pat skatinti pagarbą šių asmenų prigimtiniam orumui.

Neįgalieji – tai asmenys, turintys ilgalaikių fizinių, psichikos, intelekto ar jutimo sutrikimų, kurie drauge su kitomis įvairiomis kliūtimis gali trukdyti šiems asmenims visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenėje tokiais pat kaip ir kitų asmenų sąlygomis.“

- 4 Šios konvencijos 5 straipsnyje „Lygybė ir nediskriminavimas“ nurodyta:

„1. Valstybės, Konvencijos šalys, pripažįsta, kad prieš ir pagal įstatymus visi asmenys yra lygūs ir turi teisę į lygiavertę įstatymų apsaugą ir teisę vienodai naudotis įstatymų teikiamomis galimybėmis be jokio diskriminavimo.

2. Valstybės, Konvencijos šalys, draudžia bet kokią diskriminavimą dėl negalios ir garantuoja neįgaliesiems vienodą ir veiksmingą teisinę apsaugą nuo visų rūšių diskriminacijos.

3. Siekdamos skatinti lygybę ir panaikinti diskriminaciją, valstybės, Konvencijos šalys, imasi visų reikiamų veiksmų, kad neįgaliesiems būtų sudarytos tinkamos sąlygos.

4. Konkrečios priemonės, kurių reikia, kad būtų paspartinta ar pasiekta faktinė neįgaliųjų lygybė, pagal šios Konvencijos nuostatas diskriminacinėmis nelaikomos.“

5 JT konvencijos 27 straipsnyje „Darbas ir užimtumas“ nustatyta:

„Valstybės, Konvencijos šalys, pripažįsta tokią pat neįgaliųjų kaip ir kitų asmenų teisę į darbą; tai yra neįgaliųjų teisė į galimybę užsidirbti pragyvenimui laisvai pasirinkus darbą ar laisvai priėmus darbo pasiūlymą atviroje, įtraukoje ir neįgaliesiems prieinamoje darbo rinkoje ir darbo aplinkoje. Valstybės, Konvencijos šalys, užtikrina ir remia neįgaliųjų, įskaitant tuos, kurie tapo neįgalūs dirbdami, teisę į darbą ir imasi reikiamų priemonių, įskaitant ir teisės aktų priėmimą, kuriomis, *inter alia*, būtų:

<...>

h) skatinamas neįgaliųjų įdarbinimas privačiame sektoriuje, nustatant atitinkamas politikos kryptis ir priemones, kaip antai pozityvių veiksmų programos, paskatos ir kitos priemonės;

<...>“

Sąjungos teisė

6 Direktyvos 2000/78 27 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„1986 m. liepos 24 d. Rekomendacija 86/379/EEB dėl neįgaliųjų užimtumo Bendrijoje [(OL L 225, 1986, p. 43)] Taryba patvirtino nurodymų [gairių] sistemą, kurioje išdėstė neįgaliųjų užimtumui ir mokymui skatinti skirtos pozityviosios diskriminacijos [pozityviųjų veiksmų] pavyzdžius, o 1999 m. birželio 17 d. Rezoliucijoje dėl neįgaliųjų lygių galimybių įsidarbinti [(OL C 186, 1999, p. 3)] patvirtino, jog, *inter alia*, ypač svarbu atkreipti dėmesį į neįgaliųjų priėmimą į darbą, jų darbo vietų išsaugojimą, mokymą ir ilgalaikį mokymąsi [mokymąsi visą gyvenimą].“

7 Remiantis Direktyvos 2000/78 1 straipsniu, jos tikslas – „nustatyti kovos su diskriminacija dėl religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos užimtumo ir profesinėje srityje bendrus pagrindus siekiant valstybėse narėse įgyvendinti vienodo požiūrio principą“.

8 Šios direktyvos 2 straipsnyje „Diskriminacijos sąvoka“ nustatyta:

„1. Šioje direktyvoje „vienodo požiūrio principas“ reiškia, kad dėl kurios nors iš 1 straipsnyje nurodytų priežasčių nėra jokios tiesioginės ar netiesioginės diskriminacijos.

2. Šio straipsnio 1 dalyje:

a) tiesioginė diskriminacija yra akivaizdi tada, kai dėl bet kurios iš 1 straipsnyje nurodytų priežasčių su vienu asmeniu elgiamasi mažiau palankiai nei panašioje situacijoje yra, buvo ar galėjo būti elgiamasi su kitu asmeniu;

b) netiesioginė diskriminacija yra akivaizdi tada, kai dėl akivaizdžiai neutralių sąlygų [neutraliai atrodančių nuostatų], kriterijų ar taikomos praktikos tam tikrą religiją ar įsitikinimus išpažįstantys, tam tikrą negalią turintys, tam tikro amžiaus ar tam tikros seksualinės orientacijos asmenys gali patekti tam tikru atžvilgiu į prastesnę padėtį nei kiti asmenys, nebent:

i) tas sąlygas, kriterijus ar taikomą praktiką objektyviai pateisina teisėtas tikslas, o šio tikslo siekiama atitinkamomis ir būtinomis priemonėmis arba

ii) tam tikrą negalią turinčių asmenų atžvilgiu darbdavys, asmuo arba organizacija, kuriems yra taikoma ši direktyva, pagal nacionalin[ę]s teisės aktus yra įpareigoti imtis atitinkamų priemonių, atitinkančių 5 straipsnyje išdėstytus principus, kad būtų pašalinti dėl tokių sąlygų, taikomų kriterijų ar praktikos susidarę nepatogumai [pašalinta dėl tokių nuostatų, kriterijų arba praktikos susidariusi nepalanki padėtis].

<...>“

- 9 Minėtos direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Neviršijant Bendrijai suteiktų įgaliojimų, ši direktyva taikoma visiems asmenims tiek valstybiniame, tiek privačiame sektoriuje, įskaitant valstybines įstaigas:

<...>

c) įdarbinimui ir darbo sąlygoms, įskaitant atleidimą iš darbo ir atlyginimą;

<...>“

- 10 Šios direktyvos 4 straipsnio „Profesiniai reikalavimai“ 1 dalyje nustatyta:

„Nepaisant 2 straipsnio 1 ir 2 dalies, valstybės narės gali numatyti, kad skirtingas požiūris remiantis savybe, susijusia su kuria nors iš 1 straipsnyje nurodytų priežasčių, nebūtų laikomas diskriminacija, jei dėl konkrečių profesinės veiklos rūšių pobūdžio arba dėl jų vykdymo sąlygų tokia savybė yra įprastas ir lemiantis profesinis reikalavimas, šis tikslas yra teisėtas, o reikalavimas proporcingas.“

- 11 Direktyvos 2000/78 7 straipsnis „Pozityvūs veiksmai ir specialios priemonės“ suformuluotas taip:

„1. Siekiant praktiškai užtikrinti visapusišką lygybę, vienodo požiūrio principas nėra vienai valstybei narei nedraudžia toliau taikyti arba imtis konkrečių priemonių, skirtų užkirsti kelią patirti nepatogumus [nepalankiai padėčiai] dėl kurios nors iš 1 straipsnyje nurodytų priežasčių arba juos [ją] kompensuoti.

2. Vienodo požiūrio į neįgaliosius principas nepažeidžia valstybės narės teisės toliau taikyti arba priimti nuostatas dėl sveikatos ir darbo saugos arba priemonės, kuriomis būtų sukurtos arba toliau taikomos jų integraciją į darbo aplinką garantuojančios ar skatinančios sąlygos ar galimybės.“

Bulgarijos teisė

- 12 Remiantis 1987 m. sausio 1 d. įsigaliojusio *Kodeks na truda* (Darbo kodeksas) (DV, Nr. 26, 1986 m. balandžio 1 d. ir DV, Nr. 27, 1986 m. balandžio 4 d.) 1 straipsniu, tai yra pagrindinis norminis aktas, „reglamentuojantis darbuotojų ir darbdavių darbo teisinius santykius bei kitus su jais tiesiogiai susijusius santykius“.

- 13 Darbo kodekso 328 straipsnio, kuriame reglamentuojamas darbo sutarties nutraukimas darbdavio iniciatyva iš anksto įspėjus, 1 dalies 2 punkte nustatyta:

„Darbdavys gali nutraukti darbo sutartį, pateikęs išankstinį rašytinį įspėjimą darbuotojui ar tarnautojui ir laikydamasis 326 straipsnio 2 dalyje nustatytų terminų, tokiais atvejais:

<...>

2) uždarydamas dalį įmonės arba mažindamas darbo vietų skaičių;

<...>“

- 14 Darbo kodekso 333 straipsnio „Apsauga atleidimo iš darbo atveju“ 1 dalies 3 punkte nustatyta:

„328 straipsnio 1 dalies 2, 3, 5 ir 11 punktuose nurodytais atvejais ir pagal 330 straipsnio 2 dalies 6 punktą darbdavys gali atleisti darbuotoją tik konkrečiu atveju iš anksto gavęs Darbo inspekcijos leidimą:

<...>

- 3) [dėl] darbuotojų, sergančių viena iš sveikatos ministro įsakyme nurodytų ligų;

<...>“

- 15 1998 m. gruodžio 6 d. įsigaliojęs *Zakon za administratsiata* (Administravimo įstatymas) (DV, Nr. 130, 1998 m. lapkričio 5 d.) reglamentuoja administracijos organizacinę tvarką. Šio įstatymo 12 straipsnyje nurodyta:

„(1) Administracijos darbą užtikrina valstybės tarnautojai ir darbuotojai pagal darbo sutartį.

(2) Valstybės tarnautojų įdarbinimo sąlygos ir statusas nustatomi įstatymuose.

(3) Darbo sutartys su administracijos darbuotojais sudaromos taikant Darbo kodeksą.“

- 16 Pagal 1999 m. rugpjūčio 27 d. įsigaliojusio *Zakon za darzhavnia sluzhitel* (Valstybės tarnybos įstatymas) (DV, Nr. 67, 1999 m. liepos 27 d.) 1 straipsnį šiuo įstatymu reglamentuojami „valstybės ir tarnautojo tarnybos santykių, šiam vykdant savo funkcijas, turinys ir pabaiga, jei specialiajame įstatyme nenumatyta kitaip“.

- 17 Valstybės tarnybos įstatymo 106 straipsnio, kuriame reglamentuojamas tarnybos teisinių santykių nutraukimas įdarbinusios institucijos iniciatyva iš anksto įspėjus, 1 straipsnio 2 punkte nustatyta:

„Įdarbinusi institucija gali nutraukti tarnybos santykius, įspėjusi prieš vieną mėnesį, šiais atvejais:

<...>

- 2) panaikinus pareigybę;

<...>“

- 18 Valstybės tarnybos įstatyme nėra nuostatos, analogiškos įtvirtinai Darbo kodekso 333 straipsnio 1 dalies 3 punkte.

- 19 Visuomenės sveikatos ministerijos ir Bulgarijos profesinių asociacijų centrinės tarybos priimto *Naredba no 5 za bolestite, pri koito rabotnitsite, boleduvashti ot tyah, imat osobena zakrila saglasno chl. 333, al. 1 ot kodeksa na trud* (Įsakymas Nr. 5 dėl ligų, kuriomis sergantiems darbuotojams teikiama speciali apsauga pagal Darbo kodekso 333 straipsnio 1 dalį (DV, Nr. 33, 1987 m. balandžio 28 d.)) 1 straipsnyje nustatyta:

„Dalinio įmonės likvidavimo, darbo vietų panaikinimo ar darbo sustabdymo daugiau kaip 30 dienų atveju įmonė, tik gavusi išankstinį atitinkamo teritorinio Darbo inspekcijos padalinio leidimą, gali atleisti toliau išvardytomis ligomis sergančius darbuotojus:

<...>

- 5) psichikos liga;

<...>.“

- 20 2004 m. sausio 1 d. įsigaliojęs *Zakon za zashtita ot diskriminatsia* (Apsaugos nuo diskriminacijos įstatymas) (DV, Nr. 86, 2003 m. rugsėjo 30 d.) yra norminis aktas, kuris reglamentuoja apsaugą nuo visų formų diskriminacijos, padeda užkirsti jai kelią ir užtikrina vienodo požiūrio srities direktyvų įgyvendinimą.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 21 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad P. Milkova nuo 2012 m. spalio 10 d. ėjo „jaunesniosios ekspertės“ pareigas agentūros „Kontrolė po privatizavimo“ departamento „Privatizavimo sutarčių kontrolė“ skyriuje. Šios agentūros struktūroje numatyta, kad pareigas gali eiti ir valstybės tarnautojai, kaip antai P. Milkova, ir darbuotojai pagal sutartį.
- 22 2014 m. etatų skaičius agentūroje sumažintas nuo 105 iki 65.
- 23 P. Milkova gavo išankstinį įspėjimą, kad tarnybos santykiai su ja pasibaigs po vieno mėnesio, nes naikinamas jos etatas.
- 24 Agentūros vykdančiojo direktoriaus sprendimu P. Milkovos ir jos darbdavio tarnybos santykiai buvo nutraukti nuo 2014 m. kovo 1 d., remiantis Valstybės tarnybos įstatymo 106 straipsnio 1 dalies 2 punktu.
- 25 P. Milkova minėtą sprendimą apskundė *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijos administracinis teismas, Bulgarija), teigdama, kad jos atleidimas iš darbo negavus Darbo inspekcijos leidimo, numatyto Darbo kodekso 333 straipsnio 1 dalies 3 punkte, yra neteisėtas. Šis teismas atmetė jos skundą, nes nenustatė taikytino įstatymo pažeidimo. Teismo nuomone, 333 straipsnio 1 dalies 3 punktas netaikomas valstybės tarnautojų tarnybos santykių nutraukimui. Todėl, nors suinteresuotoji turi psichikos sutrikimų, dėl kurių jai buvo nustatytas 50 % darbingumas, pagrindinėje byloje nagrinėjamas tarnybos santykių nutraukimas yra teisėtas.
- 26 Dėl minėto sprendimo *Varhoven administrativen sad* (Vyriausiasis administracinis teismas, Bulgarija) pateiktame kasaciniame skunde P. Milkova tebesilaiko argumentų, kuriais rėmėsi pirmosios instancijos teisme, ir dar kartą nurodo skundo pagrindą, grindžiamą tuo, kad sprendimas, kuriuo darbdavys nutraukė tarnybos santykius, buvo neteisėtas.
- 27 Agentūros vykduojantis direktorius mano, kad toks leidimas nebuvo reikalingas, o skundžiamas sprendimas – teisėtas.
- 28 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad skundžiamas nevienodas požiūris grindžiamas ne asmens ypatybe „negalia“, o skirtingu teisiniu santykiu, kurio pagrindu atitinkami asmenys vykdo profesinę veiklą; vis dėlto jis neatmeta galimybės, kad toks reglamentavimas, kaip pagrindinėje byloje, gali prieštarauti Sąjungos teisėje ir JT konvencijoje numatytiems reikalavimams užimtumo ir profesinėje srityje užtikrinti vienodą požiūrį į visus neįgaliuosius.
- 29 Anot prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo, 1987 m. įvesta papildoma apsauga, suteikta visiems tam tikrą negalią turintiems asmenims, iš tarnautojų buvo praktiškai atimta, 1999 m. priėmus Valstybės tarnybos įstatymą, kurio pasiūlyme teisės aktų leidėjas nenurodė jokių aiškių motyvų. Tačiau ši apsauga tebetaikoma visiems darbuotojams pagal sutartį, įskaitant dirbančius viešajame sektoriuje.

- 30 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja, dėl to, kiek Bulgarijos Respublikos priimtose nuostatos, kurios yra specialios neįgaliųjų apsaugos priemonės – tačiau tik tuo atveju, kai jie yra darbuotojai pagal darbo sutartį, net jeigu dirba valstybės tarnyboje, – gali būti kvalifikuojamos kaip „pozityvūs veiksmai“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2008/78 7 straipsnį.
- 31 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas aiškiai remiasi 2014 m. kovo 18 d. Sprendimu Z. (C-363/12, EU:C:2014:159), pagal kurį Direktyva 2000/78 turi būti aiškinama taip, kad atitiktų JT neįgaliųjų teisių konvenciją, kuri, kaip šis teismas mano, reikalauja garantuoti neįgaliesiems vienodą ir veiksmingą teisinę apsaugą nuo visų rūšių diskriminacijos, o ne tik dėl saugotinų asmens ypatybių, kokios numatytos antrinėje Sąjungos teisėje.
- 32 Šiomis aplinkybėmis *Varhoven administrativen sad* (Vyriausiasis administracinis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:
- „1. Ar pagal JT <...> konvencijos 5 straipsnio 2 dalį valstybėms narėms leidžiama įstatymuose nustatyti specialią išankstinę neįgalių darbuotojų pagal darbo sutartį apsaugą nuo atleidimo iš darbo, tačiau nesuteikti jos valstybės tarnautojams, turintiems tokią pačią negalią?
2. Ar pagal Direktyvos 2000/78 4 straipsnį ir kitas nuostatas leidžiamos nacionalinės teisės normos, kuriomis speciali išankstinė apsauga nuo atleidimo iš darbo suteikiama neįgaliesiems darbuotojams pagal darbo sutartį, tačiau nesuteikiama valstybės tarnautojams, turintiems tokią pačią negalią?
3. Ar pagal Direktyvos 2000/78 7 straipsnį leidžiama specialią išankstinę apsaugą nuo atleidimo iš darbo suteikti neįgaliesiems darbuotojams pagal darbo sutartį, tačiau nesuteikti jos valstybės tarnautojams, turintiems tokią pačią negalią?
4. Jeigu į pirmąjį ir trečiąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai, ar, laikantis tarptautinių ir Bendrijos teisės normų ir atsižvelgiant į nurodytas faktines šios bylos aplinkybes, reikalaujama, kad nacionalinės teisės aktų leidėjas numatyta speciali neįgalių darbuotojų pagal darbo sutartį išankstinė apsauga nuo atleidimo iš darbo būtų išplėsta ir taip pat taikoma valstybės tarnautojams, turintiems tokią pačią negalią?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo ir trečiojo klausimų

- 33 Pirmuoju ir trečiuoju prejudiciniais klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Direktyvos 2000/78 nuostatos, konkrečiai – jos 7 straipsnis, atsižvelgiant į JT konvenciją turi būti aiškinamos kaip leidžiančios tokias valstybės narės reglamentavimo nuostatas, kaip nagrinėjamosios pagrindinėje byloje, pagal kurias tam tikrą negalią turintiems darbuotojams pagal darbo sutartį suteikiama speciali išankstinė apsauga nuo atleidimo iš darbo, tačiau nesuteikiama tarnautojams, turintiems tokią pačią negalią.
- 34 Visų pirma reikia pažymėti, kad iš Direktyvos 2000/78 1 straipsnio matyti, jog šios direktyvos tikslas – nustatyti kovos su diskriminacija dėl vieno iš šiame straipsnyje nurodytų pagrindų, tarp kurių yra negalia, bendrus pagrindus užimtumo ir profesinėje srityje. Kaip matyti pirmiausia iš šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalies, joje įtvirtintas vienodo požiūrio principas taikomas jos 1 straipsnyje išsamiai išvardytiems pagrindams (2011 m. liepos 7 d. Sprendimo *Agafitei ir kt.*, C 310/10, EU:C:2011:467, 34 punktas ir 2015 m. gegužės 21 d. Sprendimo *SCMD*, C-262/14, nepaskelbtas Rink., EU:C:2015:336, 29 punktas).

- 35 Vadinas, reikia išnagrinėti, ar tokia situacija, kaip pagrindinėje byloje, patenka į Direktyvos 2000/78 taikymo sritį.
- 36 Pirmiausia, sąvoka „negalia“ pagal Direktyvą 2000/78 turi būti suprantama kaip apimanti apribojimą, visų pirma lemiamą ilgalaikių fizinių, protinių arba psichikos sutrikimų, kurie kartu su įvairiomis kliūtimis gali trukdyti atitinkamam asmeniui visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti profesiniame gyvenime tokiomis pačiomis kaip ir kitų darbuotojų sąlygomis (2016 m. gruodžio 1 d. Sprendimo *Daouidi*, C-395/15, EU:C:2016:917, 42 punktą ir jame nurodyta jurisprudenciją).
- 37 Iš Teisingumo Teismui pateiktos medžiagos matyti, kad P. Milkovos psichikos sutrikimai tikrai yra „negalia“, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 2000/78.
- 38 Antra, pagal šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalies c punktą, neviršijant Sąjungai suteiktų įgaliojimų, ši direktyva taikoma visiems asmenims ir valstybiniame, ir privačiame sektoriuje tiek, kiek tai susiję, be kita ko, su atleidimo iš darbo sąlygomis.
- 39 Taigi, kaip savo išvados 46 punkte pažymėjo generalinis advokatas, sistema, prie kurios P. Milkovą jos tarnybos santykių nutraukimo metu buvo priskyrusi ją į darbą priėmusi viešoji įstaiga, gali patekti į materialinę minėtos direktyvos taikymo sritį.
- 40 Vis dėlto remiantis prašymu priimti prejudicinį sprendimą skirtingas požiūris pagrindinėje byloje grindžiamas ne vienu iš Direktyvos 2000/78 1 straipsnyje išvardytų pagrindų, o veikiau buvo nulemtas darbo santykių pobūdžio pagal nacionalinę teisę.
- 41 Iš nacionalinės teisės nuostatų, kokias nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, matyti, kad Darbo kodekso 333 straipsnio 1 dalies 3 punkte ir šio kodekso 328 straipsnio 1 dalies 2 punkte numatyta, jog kompetentinga valstybės institucija, t. y. Darbo inspekcija, turi duoti išankstinį leidimą prieš tai, kol dėl darbo vietų mažinimo bus galima nutraukti darbo sutartį su darbuotoju, sergančiu viena iš ligų, numatytų Įsakymo Nr. 5 dėl ligų, kuriomis sergantiems darbuotojams teikiama speciali apsauga pagal Darbo kodekso 333 straipsnio 1 dalį, 1 straipsnio 1 dalyje (šiai bylai svarbiame šios dalies 5 punkte nurodyta „psichikos liga“). Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad šio išankstinio leidimo nereikalaujama tuo atveju, kai darbo santykiai dėl darbo vietų mažinimo nutraukiami pagal Valstybės tarnybos įstatymo 106 straipsnio 1 dalies 2 punktą.
- 42 Nematyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamosiose nacionalinio reglamentavimo nuostatose būtų įtvirtinta tiesioginė diskriminacija dėl negalios, kaip tai suprantama pagal kartu taikomus Direktyvos 2000/78 1 straipsnį ir 2 straipsnio 2 dalies a punktą, nes ji pagrįsta kriterijumi, kuris nėra neatsiejamas nuo negalios (pagal analogiją žr. 2013 m. balandžio 11 d. Sprendimo *HK Danmark*, C-335/11 ir C-337/11, EU:C:2013:222, 72–74 punktus).
- 43 Be to, joks Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos aspektas nerodo, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamos nacionalinio reglamentavimo nuostatos, nors ir suformuluotos neutraliai, t. y. nurodant kitus kriterijus (šiuo atveju – darbo santykių pobūdį), nesusijusius su saugotina ypatybe (šiuo atveju – negalia), darytų itin nepalankų poveikį šią ypatybę turintiems asmenims ir taip implikuotų netiesioginę diskriminaciją, kaip ši sąvoka suprantama Teisingumo Teismo jurisprudencijoje (šiuo klausimu žr. 2014 m. kovo 18 d. Sprendimo *Z.*, C-363/12, EU:C:2014:159, 53 punktą).
- 44 Galiausiai, kalbant apie diskriminaciją dėl pačių darbo santykių, pasakytina, kad Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog Direktyvoje 2000/78 nustatyti bendrieji pagrindai neapima tokios diskriminacijos (šiuo klausimu žr. 2011 m. liepos 7 d. Sprendimo *Agafitei ir kt.*, C-310/10, EU:C:2011:467, 31–35 punktus).

- 45 Vis dėlto šiuo atveju Bulgarijos vyriausybė tvirtina, kad tokios nacionalinio reglamentavimo nuostatos, kaip nagrinėjamosios pagrindinėje byloje, kuriose diferencijuojami negalią turintys ir jos neturintys darbuotojai, kiek tai susiję su tik pirma nurodytiems darbuotojams numatyta specialia išankstine apsauga atleidimo iš darbo atveju, iš esmės yra „pozityvūs veiksmi“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2000/78 7 straipsnio 2 punktą.
- 46 Šiuo klausimu primintina, kad minėta norma leidžia diferencijuoti dėl negalios su sąlyga, kad ši diferencijavimą apims nuostatos dėl sveikatos ir darbo saugos arba priemonės, kuriomis būtų sukurtos arba toliau taikomos negalią turinčių asmenų integraciją į darbo aplinką garantuojančios ar skatinančios nuostatos ar galimybės. Toks diferencijavimas negalią turinčių asmenų naudai padeda įgyvendinti Direktyvos 2000/78 tikslą, nurodytą jos 1 straipsnyje, t. y. kovoti su diskriminacija – šiuo atveju dėl negalios – užimtumo ir profesinėje srityje, siekiant valstybėse narėse įgyvendinti vienodo požiūrio principą (šiuo klausimu žr. 2008 m. liepos 17 d. Sprendimo *Coleman*, C-303/06, EU:C:2008:415, 42 punktą).
- 47 Direktyvos 2000/78 7 straipsnio 2 dalimi siekiama leisti specialias priemones, kuriomis būtų veiksmingai pašalinta arba sumažinta galima faktinė nelygybė socialiniame, ypač profesiniame, gyvenime, neigiamai veikianti asmenis su negalia, ir taip sukurta materiali, o ne formali lygybė.
- 48 Tokį aiškinimą patvirtina JT konvencija, kuria, vadovaujantis suformuota jurisprudencija, galima remtis aiškinant Direktyvą 2000/78, o tai reikia daryti kiek įmanoma pagal minėtą konvenciją (2016 m. gruodžio 1 d. Sprendimo *Daouidi*, C-395/15, EU:C:2016:917, 41 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 49 Viena vertus, pažymėtina, kad pagal JT konvencijos 27 straipsnio 1 dalies h punktą susitariančiosios šalys užtikrina ir skatina teisės į darbą įgyvendinimą, įskaitant asmenis, kurie negalią įgijo darbo metu, priimdamos tinkamas priemones, taip pat teisėkūros, tam, kad, be kita ko, skatintų neįgaliųjų įdarbinimą privačiame sektoriuje, nustatydamos tinkamas politikos kryptis ir priemones, įskaitant pozityvių veiksmų programas, paskatas ir kitas priemones. Kita vertus, šios konvencijos 5 straipsnio 1 dalyje susitariančios šalys pripažįsta, kad visi asmenys lygūs prieš ir pagal įstatymus, be jokio diskriminavimo turi teisę į lygiavertę įstatymų apsaugą ir teisę vienodai naudotis įstatymų teikiamomis galimybėmis, o pagal minėtos konvencijos 5 straipsnio 4 dalį taip pat aiškiai leidžiamos specialios priemonės, kurių reikia, kad būtų paspartinta ar pasiekta faktinė neįgaliųjų lygybė.
- 50 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamos reglamentavimo nuostatos patenka į Direktyvos 2000/78 7 straipsnio 2 dalies taikymo sritį ir jomis siekiama Sąjungos teisėje nustatyto tikslo, kaip tai suprantama pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją, priimtą siekiant įvertinti, ar nacionalinė priemonė susijusi su Sąjungos teisės įgyvendinimu, kaip tai suprantama pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 51 straipsnio 1 dalį (šiuo klausimu žr. 2014 m. kovo 6 d. Sprendimo *Siragusa*, C-206/13, EU:C:2014:126, 22 ir 25 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją ir 2014 m. liepos 10 d. Sprendimo *Julián Hernández ir kt.*, C-198/13, EU:C:2014:2055, 37 punktą).
- 51 Vadovaujantis suformuota jurisprudencija, kai valstybių narių veiksmi patenka į Sąjungos teisės taikymo sritį, jos privalo laikytis Sąjungos apibrėžtų pagrindinių teisių ir bendrųjų Sąjungos teisės principų (šiuo klausimu žr. 2014 m. liepos 10 d. Sprendimo *Julián Hernández ir kt.*, C-198/13, EU:C:2014:2055, 33 punktą).
- 52 Kaip matyti iš Direktyvos 2000/78 7 straipsnio 2 dalies, aplinkybė, kad valstybės narės neprivalo palikti galioti arba priimti priemonių, kaip antai numatytų šioje nuostatoje, bet turi šiuo klausimu diskreciją, neleidžia manyti, kad valstybių narių priimtoms normos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, nepatenka į Sąjungos teisės taikymo sritį (pagal analogiją žr. 2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *N. S. ir kt.*, C-411/10 ir C-493/10, EU:C:2011:865, 64–69 punktus ir 2013 m. spalio 22 d. Sprendimo *Sabou*, C-276/12, EU:C:2013:678, 26 punktą).

- 53 Šiuo klausimu taip pat primintina, kad, kai Sąjungos teisinio reglamentavimo nuostatose leidžiama rinktis iš kelių įgyvendinimo metodų, valstybės narės privalo savo diskrecijos teise naudotis paisydamos bendrųjų Sąjungos teisės principų, tarp jų ir vienodo požiūrio principo (šiuo klausimu žr. 2002 m. birželio 20 d. Sprendimo *Mulligan ir kt.*, C-313/99, EU:C:2002:386, 46 punktą; 2009 m. liepos 16 d. Sprendimo *Horvath*, C-428/07, EU:C:2009:458, 56 punktą ir 2014 m. sausio 16 d. Nutarties *Dél-Zempléni Nektár Leader Nonprofit*, C-24/13, EU:C:2014:40, 17 punktą).
- 54 Vadinasi, pagrindinėje byloje taikytinos nacionalinio reglamentavimo nuostatos priskirtinos prie Sąjungos teisės įgyvendinimo, o tai reiškia, kad šiuo atveju galioja bendrieji Sąjungos teisės principai, kaip antai, be kita ko, vienodo požiūrio principas, ir Chartija (šiuo klausimu žr. 2014 m. liepos 10 d. Sprendimo *Julián Hernández ir kt.*, C-198/13, EU:C:2014:2055, 33 punktą).
- 55 Vienodo požiūrio principas yra bendrasis Sąjungos teisės principas, šiuo metu įtvirtintas Chartijos 20 ir 21 straipsniuose, kuris reikalauja, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos – vienodai, nebent toks vertinimas būtų objektyviai pateisinamas (2014 m. gegužės 22 d. Sprendimo *Glatzel*, C-356/12, EU:C:2014:350, 43 punktą ir 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Vervloet ir kt.*, C-76/15, EU:C:2016:975, 74 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija). Skirtingas vertinimas yra pateisinamas, jeigu jis pagrįstas objektyviu ir protingu kriterijumi, t. y. jeigu susijęs su nagrinėjamomis reglamentavimo nuostatomis siekiamu teisėtu tikslu ir jei šis skirtumas yra proporcingas tokiu vertinimu siekiamam tikslui (2014 m. gegužės 22 d. Sprendimo *Glatzel*, C-356/12, EU:C:2014:350, 43 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 56 Situacijų panašumo reikalavimas, taikomas siekiant nustatyti, ar buvo pažeistas vienodo požiūrio principas, turi būti vertinamas atsižvelgiant į visus šias situacijas apibūdinančius elementus (be kita ko, žr. 2008 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Arcelor Atlantique Lorraine ir kt.*, C-127/07, EU:C:2008:728, 25 punktą ir 2015 m. spalio 1 d. Sprendimo *O*, C-432/14, EU:C:2015:643, 31 punktą).
- 57 Taip pat reikia pabrėžti, kad, pirma, situacijos nebūtinai turi būti identiškos, tik panašios; antra, šis panašumas turi būti vertinamas ne bendrai ir abstrakčiai, o specialiai ir konkrečiai, atsižvelgiant į nacionalinio reglamentavimo, kuriuo įvestas šis diferencijavimas, dalyką ir tikslą (šiuo klausimu žr. 2011 m. gegužės 10 d. Sprendimo *Römer*, C-147/08, EU:C:2011:286, 42 punktą; 2013 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Hay*, C-267/12, EU:C:2013:823, 33 punktą; 2014 m. gegužės 15 d. Sprendimo *Szatmári Malom*, C-135/13, EU:C:2014:327, 67 punktą ir 2015 m. spalio 1 d. Sprendimo *O*, C-432/14, EU:C:2015:643, 32 punktą).
- 58 Taigi situacijų lyginimas turi būti pagrįstas analize, kuri apimtų visas nacionalinės teisės normas, reglamentuojančias neįgalių darbuotojų pagal sutartį ir tokią pačią negalią turinčių valstybės tarnautojų padėtį, kaip matyti iš šiuo atveju taikytinų reikšmingų nacionalinių nuostatų, atsižvelgiant į apsaugos nuo atleidimo iš darbo pagrindinėje byloje tikslą.
- 59 Šiuo klausimu visų pirma reikia pabrėžti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kalbėdamas apie Bulgarijos teisėje numatytos apsaugos specifiką, patikslina, jog tokios apsaugos esmė sudaro tai, kad tam tikra specializuota institucija vertina atleidimo iš darbo poveikį atitinkamo asmens sveikatai ir sprendžia, ar pritarti atleidimui iš darbo.
- 60 Taigi, reglamentavimo nuostatų, kaip antai nagrinėjamų pagrindinėje byloje, tikslas – apsaugoti darbuotojus remiantis ne teisiniu ryšiu, kuriuo grindžiami jo darbo santykiai, o jo sveikatos būkle.
- 61 Vadinasi, šiose reglamentavimo nuostatose įtvirtintas tam tikrą negalią turinčių darbuotojų pagal darbo sutartį ir tokią pačią negalią turinčių valstybės tarnautojų diferencijavimas neatrodo tinkamas atsižvelgiant į šiomis nuostatomis siekiamą tikslą, juo labiau kad toje pačioje administracinėje institucijoje gali dirbti abiejų kategorijų neįgalieji.

- 62 Kiek tai susiję su pagrindinėje byloje skundžiamu skirtingu požiūriu, nacionalinis teismas turi patikrinti, ar visose taikytinose nacionalinės teisės normose valstybės tarnautojams yra suteikiamas apsaugos lygis, lygiavertis numatytajam pagal Darbo inspekcijos išankstinio leidimo mechanizmą viešojo administravimo sektoriuje pagal darbo sutartį dirbantiems neįgaliams darbuotojams.
- 63 Jeigu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui reikėtų pripažinti, kad esama skirtingo požiūrio į šias panašioje situacijoje esančių asmenų grupes, šiam teismui, kuris yra vienintelis kompetentingas vertinti jam pateiktos spręsti bylos faktines aplinkybes ir aiškinti taikytinas nacionalinio reglamentavimo nuostatas, galiausiai reikėtų nustatyti, ar valstybės narės reglamentavimo nuostatos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, yra objektyviai pateisinamos atsižvelgiant į vienodo požiūrio principą, ir kiek.
- 64 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį ir trečiąjį klausimus reikia atsakyti taip, kad Direktyvos 2000/78 7 straipsnio 2 dalis, atsižvelgiant į JT konvenciją ir siejant su Chartijos 20 ir 21 straipsniuose įtvirtinu bendruoju vienodo požiūrio principu, turi būti aiškinama kaip leidžianti valstybei narei numatyti tokias reglamentavimo nuostatas, kaip nagrinėjamosios pagrindinėje byloje, pagal kurias tam tikrą negalią turintiems darbuotojams pagal darbo sutartį suteikiama speciali išankstinė apsauga atleidimo iš darbo atveju, tačiau nesuteikiama tokią pačią negalią turintiems valstybės tarnautojams, nebent būtų nustatytas vienodo požiūrio principo pažeidimas, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Atliekant šį tikrinimą situacijų lyginimas turi būti pagrįstas analize, kuri apimtų visas reikšmingas nacionalinės teisės normas, reglamentuojančias tam tikrą negalią turinčių darbuotojų pagal sutartį ir tokią pačią negalią turinčių valstybės tarnautojų padėtį, atsižvelgiant į apsaugos nuo atleidimo iš darbo pagrindinėje byloje tikslą.

Dėl ketvirtąjo klausimo

- 65 Ketvirtuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar tuo atveju, jeigu į pirmąjį ir trečiąjį klausimus būtų atsakyta neigiamai, pareiga paisyti Sąjungos teisės reikalauja, kad esant tokiai situacijai, kaip nagrinėjamoji pagrindinėje byloje, nacionalinių normų, saugančių tam tikrą negalią turinčius darbuotojus pagal darbo sutartį, taikymo sritis būtų išplėsta siekiant, kad šios apsauginės normos būtų taikomos ir tokią pačią negalią turintiems valstybės tarnautojams.
- 66 Šiuo klausimu primintina, kad remiantis suformuota jurisprudencija, kai konstatuota Sąjungos teisei priešinga diskriminacija ir kol nėra priimtose vienodą požiūrį atkuriančios priemonės, lygybės principo laikymasis gali būti užtikrintas tik neprivilegiuotai kategorijai priklausantiems asmenims suteikiant tas pačias privilegijas kaip ir priklausantiems privilegiuotai kategorijai (žr. 1999 m. sausio 26 d. Sprendimo *Terhoeve*, C-18/95, EU:C:1999:22, 57 punktą; 2011 m. birželio 22 d. Sprendimo *Landtová*, C-399/09, EU:C:2011:415, 51 punktą ir 2015 m. sausio 28 d. Sprendimo *ÖBB Personenverkehr*, C-417/13, EU:C:2015:38, 46 punktą). Taigi neprivilegiuotam asmeniui turi būti suteiktos tokios pačios sąlygos kaip asmeniui, kuris naudojasi atitinkama privilegija (2013 m. balandžio 11 d. Sprendimo *Soukupová*, C-401/11, EU:C:2013:223, 35 punktas).
- 67 Tokiu atveju nacionalinis teismas turi netaikyti jokios diskriminacinės nacionalinės nuostatos, neprašydamas ar nelaukdamas, kad įstatymų leidėjas ją pirma panaikintų, o neprivilegiuotos grupės nariams – taikyti tą pačią tvarką, kuri taikoma kitos grupės asmenims (2002 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Rodríguez Caballero*, C-442/00, EU:C:2002:752, 43 punktas; 2006 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Cordero Alonso*, C-81/05, EU:C:2006:529, 46 punktas ir 2007 m. birželio 21 d. Sprendimo *Jonkman ir kt.*, C-231/06–C-233/06, EU:C:2007:373, 39 punktas). Tokia pareiga jam tenka, nepaisant to, ar nacionalinės teisės nuostatos suteikia jam tokią kompetenciją (2006 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Cordero Alonso*, C-81/05, EU:C:2006:529, 46 punktas).

- 68 Šiuo kausimu Teisingumo Teismas yra patikslinęs, kad toks sprendimas gali būti taikomas tik tuomet, jei yra tinkama atskaitos sistema (2014 m. birželio 19 d. Sprendimo *Specht ir kt.*, C-501/12–C-506/12, C-540/12 ir C-541/12, EU:C:2014:2005, 96 punktą ir 2015 m. sausio 28 d. Sprendimo *ÖBB Personenverkehr*, C-417/13, EU:C:2015:38, 47 punktą). Būtent toks atvejis yra pagrindinėje byloje.
- 69 Jeigu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatuotų, kad vienodo požiūrio principo nepaisyta, tai reikštų, kad Direktyvos 2000/78 7 straipsnio 2 dalis, atsižvelgiant į JT konvenciją, draudžia tokias valstybės narės reglamentavimo nuostatas, kaip nagrinėjamosios pagrindinėje byloje. Taigi neigaliams darbuotojams pagal sutartį galiojanti ir juos privilegijuojanti sistema yra vienintelė tinkama atskaitos sistema. Todėl vienodo požiūrio atkūrimas tokiu atveju, kaip nagrinėjamosios pagrindinėje byloje, apima tokių pačių privilegijų, kuriomis gali naudotis pagal šią sistemą privilegijuojami neigaliūs darbuotojai pagal darbo sutartį, suteikimą pagal galiojančią sistemą diskriminuojamiems neigaliams valstybės tarnautojams, visų pirma kiek tai susiję su atleidimo iš darbo atveju numatyta specialia išankstine apsauga, kuri implikuoja darbdavio pareigą prieš nutraukiant darbo santykius prašyti išankstinio Darbo inspekcijos leidimo (pagal analogiją žr. 2015 m. sausio 28 d. Sprendimo *ÖBB Personenverkehr*, C-417/13, EU:C:2015:38, 48 punktą).
- 70 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į ketvirtąjį klausimą reikia atsakyti taip: jeigu Direktyvos 2000/78 7 straipsnio 2 dalis, atsižvelgiant į JT konvenciją ir siejant su bendroju vienodo požiūrio principu, draudžia tokias valstybės narės reglamentavimo nuostatas, kaip nagrinėjamosios pagrindinėje byloje, pareiga paisyti Sąjungos teisės reikalautų, kad nacionalinių normų, saugančių tam tikrą negalią turinčius darbuotojus pagal darbo sutartį, taikymo sritis būtų išplėsta siekiant, kad šios apsauginės normos būtų taikomos ir tokią pačią negalią turintiems valstybės tarnautojams.

Dėl antrojo klausimo

- 71 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, ar pagal Direktyvos 2000/78 4 straipsnį ir kitas nuostatas leidžiamos teisės normos, kuriomis speciali išankstinė apsauga nuo atleidimo iš darbo suteikiama neigaliams darbuotojams pagal darbo sutartį, tačiau nesuteikiama tokią pačią negalią turintiems tarnautojams.
- 72 Remiantis suformuota Teisingumo Teismo jurisprudencija, prašymo priimti prejudicinį sprendimą turiniui keliami reikalavimai aiškiai išdėstyti Teisingumo Teismo procedūros reglamento 94 straipsnyje, kuris prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui turi būti žinomas bendradarbiaujant pagal SESV 267 straipsnį ir kurio jis privalo tiksliai laikytis (2016 m. liepos 5 d. Sprendimo *Ognyanov*, C-614/14, EU:C:2016:514, 19 punktą ir 2016 m. lapkričio 10 d. Sprendimo *Private Equity Insurance Group*, C-156/15, EU:C:2016:851, 61 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 73 Taigi, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi nurodyti tikslas priežastis, paskatinusias jį iškelti klausimą dėl tam tikrų Sąjungos teisės nuostatų išaiškinimo ir manyti esant būtina pateikti Teisingumo Teismui prejudicinius klausimus. Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, jog yra būtina, kad nacionalinis teismas pateiktų minimalių paaiškinimų dėl prašomų išaiškinti Sąjungos teisės nuostatų pasirinkimo priežasčių ir ryšio, kuris, kaip jis mano, egzistuoja tarp šių nuostatų ir jo nagrinėjamam ginčui taikomų nacionalinio reglamentavimo nuostatų (2016 m. kovo 10 d. Sprendimo *Safe Interenvíos*, C-235/14, EU:C:2016:154, 115 punktą ir 2016 m. lapkričio 10 d. Sprendimo *Private Equity Insurance Group*, C-156/15, EU:C:2016:851, 62 punktą).
- 74 Šiuo klausimu pažymėtina, kad prašymuose priimti prejudicinį sprendimą pateikta informacija ne tik turi leisti Teisingumo Teismui pateikti naudingus atsakymus į nacionalinio teismo užduotus klausimus, bet ir suteikti valstybių narių vyriausybėms ir kitiems suinteresuotiesiems asmenims

galimybę pateikti pastabas pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnį (2016 m. lapkričio 10 d. Sprendimo *Private Equity Insurance Group*, C-156/15, EU:C:2016:851, 63 punktas ir 2016 m. liepos 5 d. Sprendimo *Ognyanov*, C-614/14, EU:C:2016:514, 20 punktas).

- 75 Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas tik pateikia antrąjį klausimą, tačiau daugiau nepaaiškina prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų. Jis tik bendrai nurodo Direktyvos 2000/78 4 straipsnį ir kitas jos nuostatas, tačiau nenustato ryšio tarp šių nuostatų ir pagrindinėje byloje nagrinėjamų nacionalinio reglamentavimo nuostatų.
- 76 Dėl tokių trūkumų prašymas priimti prejudicinį sprendimą neleidžia valstybių narių vyriausybėms ir kitoms suinteresuotosioms šalims, kaip jos suprantamos pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnį, pateikti naudingų pastabų dėl antrojo klausimo, o Teisingumo Teismui – naudingai atsakyti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, kad šis galėtų išnagrinėti pagrindinę bylą (pagal analogiją žr. 2016 m. lapkričio 10 d. Sprendimo *Private Equity Insurance Group*, C-156/15, EU:C:2016:851, 66 punktą).
- 77 Šiomis aplinkybėmis antrasis klausimas yra nepriimtinas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 78 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvos 2000/78/EB, nustatančios vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus, 7 straipsnio 2 dalis, atsižvelgiant į Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją, kuri Europos Bendrijos vardu buvo patvirtinta 2009 m. lapkričio 26 d. Tarybos sprendimu 2010/48/EB, ir siejant su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 20 ir 21 straipsniuose įtvirtinu bendroju vienodo požiūrio principu, turi būti aiškinama kaip leidžianti valstybei narei numatyti tokias reglamentavimo nuostatas, kaip nagrinėjamosios pagrindinėje byloje, pagal kurias tam tikrą negalią turintiems darbuotojams pagal darbo sutartį suteikiama speciali išankstinė apsauga atleidimo iš darbo atveju, tačiau nesuteikiama tokia pačią negalią turintiems valstybės tarnautojams, nebent būtų nustatytas vienodo požiūrio principo pažeidimas, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Atliekant šį tikrinimą situacijų lyginimas turi būti pagrįstas analize, kuri apimtų visas reikšmingas nacionalinės teisės normas, reglamentuojančias tam tikrą negalią turinčių darbuotojų pagal sutartį ir tokia pačią negalią turinčių valstybės tarnautojų padėtį, atsižvelgiant į apsaugos nuo atleidimo iš darbo pagrindinėje byloje tikslą.
2. Jeigu Direktyvos 2000/78 7 straipsnio 2 dalis, atsižvelgiant į Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją ir siejant su bendroju vienodo požiūrio principu, draustų tokias valstybės narės reglamentavimo nuostatas, kaip nagrinėjamosios pagrindinėje byloje, pareiga paisyti Europos Sąjungos teisės reikalautų, kad nacionalinių normų, saugančių tam tikrą negalią turinčius darbuotojus pagal darbo sutartį, taikymo sritis būtų išplėsta siekiant, kad šios apsauginės normos būtų taikomos ir tokia pačią negalią turintiems valstybės tarnautojams.

Parašai.